

Odjeci 2011./2012.

Nagrađeni učenici i učitelji

1. NAGRADA

Škrip – kameno srce Brača

MATEA ŠPANIĆ, 8. r.
OŠ ŠIME BUDINIĆA, Zadar
učiteljica: Desanka Erčić

2. NAGRADA

Simfonija za Japan

DORA JURIĆ, 8. r.
OŠ MATE LOVRAKA, Županja
učiteljica: Radojka Matić

3. NAGRADA

Na proštenju

NIKOLA ŠANJUG, 7. r.
OŠ ANTUNA MIHANOVIĆA, Petrovsko
učiteljica: Marija Bolšec

Škrip – kameno srce Brača

Brač – gromada koja se u nekoj davnoj eri odvojila od kopna, ogromni brod usidren među valovima Jadrana, vrela nepresušne ljepote što se vješto skriva turistima koji svoja osjetila guše u vrevi restorana i prenapučenih plaža. Brač se uistinu pokazuje samo onima koji ne zaborave da je Brač bio težački, kamenarski i pastirski; koji se ne boje zaviriti dublje u njegovu izazovnu unutrašnjost, gdje je prošlost zajedno s gorkom suzom, teškim uzdahom i bolom izranjavanih stopala ostala zatočena u vrelom kamenu.

Ostavljajući ljubavni šapat bonace i bora na obali, krećem prema središtu Brača, prema Škripu – njegovu kamenom srcu. Divim se kako već tisućljećima ponosno stoji na vrhu brežuljka i drago mi je što moji korijeni vode do najstarijeg naselja na otoku. Osjećam da ovamo pripadam i želim saznati više o njemu. Ilirske građevine uvijek mi pričaju o naselju čije ime potječe od latinske imenice *scrupus*, koja znači *golemo oštro kamenje*. Obilje rimskih spomenika, kao što je kamena lokva, natpis posvećen božici Kibeli i rimski hram koji leži pod današnjim grobovima, trebali bi biti zahvalni što imaju priliku biti na škripskom tlu.

U ranu zoru sunce nježno budi Škrip. On će lako zavarati slučajnog prolaznika. Dočekat će vas s osmijehom, a u dubini spretno skrivati suzu. Ja nisam slučajni prolaznik. Ja u njegovoj ljepoti vidim utisnuti znoj, muku i snove. Miris starine i šum krošnje stoljetnog stabla poziva me u šetnju i pokazuje mi umornu zemlju, debelu koru maslinova debla i ples pčela na cvjetovima kadulje i vrijesa, po kiti ružmarina i stručku murtile. Šećući poljskim putem, poželim skinuti cipele i osjetiti bol dok vrućina i oštro kamenje probada kožu. Poželim vikati da je ovo moj pravi dom. Želim da me cijeli svijet čuje. Želim da se cijeli svijet divi mom Škripu. Stari me bedemi smiruju dubokim glasom i ponovno sam ponosna što pripadam ovomu skromnom mjestu. Kako samo volim ovaj, u kršu zalutali, gradić! Ovdje, gdje su stoljeća utkana u kamen, sklad i ljepotu, gdje je priroda najvrjedniji spomenik, moglo bi nastati veliko turističko mjesto, a ja sam sretna što ga još dugo neću morati dijeliti, što će on svoje priče pričati meni, a ne radoznalim turistima koji neće znati cijeni puninu jutra i blagost sutona. Stvarnost i san u mojem su Škripu nerazmrsivo zapleteni.

Žardin je prazan, nema više onih koji bi ga ispunili smijehom i pjesmom. U Škripu su ostali samo stariji ljudi, zgrbljeni od rada, tvrde kože na rukama od žilave borbe sa zemljom. Ostali su samo roditelji čija su djeca u cvijetu mladosti iselila po gradovima Amerike, šumama Argentine, poljima Australije u potrazi za lakšim životom. Ostavili su svoje pretke koji su cijeli život iščekivali njihov povratak, a oni su im zauzvrat donosili starost i nemoć i žudnju da grob pronađu u

zaboravljenom kamenjaru svoga zavičaja, u sjeni svojih čempresa. Stara crkvi-
ca sv. Duha na groblju čuva skromne grobove svojih graditelja, a župna crkva sv.
Jelene poziva ljude na molitvu za one koji su izgubili svoju pravu dušu u robnim
markama i lagodnosti života u gradu. Rado posjećujem groblje zaraslo u bršljan
i brnistru. Sa suzom u oku potražim prezime Fabjanović i od svojih predaka tražim
utjehu. Gledam ostale grobove. Tko zna kada je netko posljednji put pomaknuo
lišće oraha i iglice bora s leđa pokojnika? Dok mijenjam cvijeće u staroj vazi,
shvaćam da njihov život i nastojanje za podizanjem Škripa nije imalo smisla i ljuta
sam na sve koji su otišli ostavivši ovaj izvor ljepote da presuši. Te slike zauvijek
ostaju kao treptavi odsjaji u moru izvrnutih pročelja i brodova. Poput prizora iz
sna.

U predvečerje mir remete jedino cvrčci. Krik galebova u daljini prati Škrip na
počinak. Svaku večer preplavi me strah da se Škrip više neće probuditi, da će
usnuti dubok san i da se više neće boriti protiv urušavanja starog kamena koji će
zamijeniti moderne građevine. Kada jednom doživiš Škrip na taj način, nemogu-
će je ostati ravnodušan, nije ga moguće zaboraviti.

MATEA ŠPANIĆ, 8. r.
OŠ ŠIME BUDINIĆA, Zadar

VUKOVARSKO–SRIJEMSKA ŽUPANIJA

2. NAGRADA

Simfonija za Japan

Stavak prvi

Tišina struji i cvjetici se njišu,
Pčela bocnu žicu kontrabasa i bumbari nahrupe.
Sumrak zasniva svima koji usnuše.

Stavak drugi

Odjednom, netko guta mir prekrasnog jutra.
Bubnjevi zabubnjaše, trube zatrubiše,
Val se snažnih nota obruši na nas.
Strah, samo strah.
Samotna violina zasniva tužnu pjesmu.
Traži svoje susjede.
Negdje oboa kriknu.

Stavak treći

Pridružuju joj se roditelji.
Sada sretno pjeva, poskakuje po žicama.
I drugi instrumenti nađoše svoje obitelji.
Klavir moj svira radosnu oštru pjesmu
i poziva na ples.
Sve brže, onda sporije, glasnije, tiše.
Završava skladbu.
Ustaje maestro i s dubokim naklonom izusti:
– Ovo je za Japan!

DORA JURIĆ, 8. r.
OŠ MATE LOVRAKA, Županja

3. NAGRADA

Na proštenju

Jedva čekam ljeto. Reći ćete: „A, tko ga od učenika jedva ne čeka?“ Samo su razlozi drukčiji. Jedni ga jedva čekaju zbog odlaska na more, drugi zbog toga što nema nastave, treći zbog jutarnjeg spavanja... Ne biste vjerovali zašto ga ja jedva čekam. „Ne pada jabuka daleko od stabla“, kaže moja mama. Zašto to kaže?

Ja vam, kao i moja baka, volim proštenja. Ovo će izmamiti pokoji smiješak na usta. Sedmaš pa voli proštenja! Neka to bude tajna jer ni za što na svijetu ne bih to priznao učenicima u razredu. Idem s bakom. Zašto ne? Da samo znate kako zna biti zabavno!

Kad idemo na proštenja (kojih je, hvala Bogu, u mojoj župi prilično), obvezno moram na spavanje k baki. Već dan prije počinje obred. Pri dolasku u dvorište bakine kuće znam što će biti u torbi koju ćemo sutradan nositi na put. Zamamni miris orehnjače i pohane piletine. Baka zna da volim pohance.

Rano jutro. Sunce na istoku krvari, a baka i ja vedro razgovarajući koračamo prema autobusnoj postaji. „Dragi moj sinek! Idemo na Božji put. Moraš moliti Majku Božju i Isuseka ke ti buju pomogli h školi, ke ti buju dali dobru pamet i zdravlje“, savjetuje me baka. Razmišljam... To i nije tako loše. Izmolit ću koji Očenaš i Zdravomariju za svoju bolju pamet i za bakinu zdravlje.

Tek što smo se smjestili u autobusu, u ruci mi se stvori sendvič. Miriše. Boji se baka da njezin voljeni unuk ne bude gladan. U galamu koja nastane u autobusu umiješa se i miris domaće rakije. Rano ujutro treba *splaknuti zubi s rakijuj*. A tada počinje pjesma. Topla, pobožna, proštenjarska. Volim pjevati, pa raspalim iz svega glasa. „Mi smo tvoji putnici, blagoslovi nas“, odzvanja autobusom. Baka pozna sva prošteništa, pa mi putem, s puno ljubavi, priča o ovomu koje ćemo posjetiti. Tu ljubav prenosi na mene. Red pjesama, red šala i eto nas na cilju.

Raspored je zadan. Sveta misa, križni put i puno molitve. Mnoštvo svijeta i ja utopljen u to mnoštvo. Misa na otvorenom. Uzdasi i molitva. Miris svijeća miješa se s mirisom tijela. Zajedništvo u molitvi. Topli zajednički Očenaš, Zdravomarija! Molitva snažna seže do neba. Svijeće smo zapalili za dobro zdravlje i, naravno, moju dobru pamet. U meni raste vjera da će se sve želje vjernika ostvariti.

Do sada smo se brinuli za dušu pa dolazi vrijeme da se pobrinemo i za tijelo. Odlazimo u restoran. Ondje se zbiva preobrazba proštenjara. Od pobožnih vjernika pretvaraju se u ljude predane plesu i zabavi. Moja me baka već s prvim taktovima glazbe vuče na podij za ples. Dok mi plešemo, pitam je zar je ne bole noge. „Sinek moj, gda tancam, ja ti se pozabim!“ Pleše moja baka, plešem i ja s njom.

Kasno popodne. Teškom mukom proštenjari napuštaju restoran. Mislim da im je sada dosta. Ipak su to starije osobe. Ne možete vjerovati. U autobusu se pjesma nastavlja. Zvoni kao da je jutro: „Mi ti ruke pružamo, srcem te pozdravljamo.“ Vjerovali ili ne, i rastanak po izlasku iz autobusa je težak. Još jedna pjesma za kraj.

I recite mi: tko ne bi poželio poći na sljedeće proštenje?

NIKOLA ŠANJUG, 7. r.
OŠ ANTUNA MIHANOVIĆA, Petrovsko

